

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▼ 4285 AV WOUDRICHEM ▼ info@woudrichemvesting.nl ▼ JAARGANG 22 ▼ 7 Oktober ▼ 2024

BREAKING: VOORMALIG HOTEL KRIJGT ZORGBESTEMMING. MOOIE KANS VOOR MENSEN MET BEPERKING EN VOOR DE BUURT?

WETHOUDER LUISTERT GOED NAAR VESTINGBEWONERS TIJDENS DE VESTINGSCHOW. EN NU: GEEN WOORDEN MAAR DADEN???

WIE WORDT DE NIEUWE VESTINGGOVERNEUR? HET IS EEN NEKAAN NEK RACE EN OP 31/10 VOLGT DE UITSLAG IN "MAAS"

DE LATIJNSE NAAM VOOR DE MEEUW OP DE TEKENING IS LARUS HYPERBOREUS; "GROTE BURGEMEESTER". DA GE UT WIT.

VERDER WEER DE VASTE RUBRIEKEN OVER O.A. DORDTSE GEVELS, NIEUWE BEWONERS EN DE TOL DIE DE RIVIER SOMS EIST.

GEMEENTE SCHOUWT VESTING... OF ANDERSOM?

Twee keer per jaar vind er, op initiatief van de gemeente, een "schouw" in de vesting plaats. Doel is om samen met bewoners al wandelend te kijken wat er aan de hand is en wat anders en of beter kan.

We starten bij Corrie's Hoekske, het weer is perfect voor deze 2e vestingschouw met de gemeente Altena. Verhalen vertellen, boodschappen meegeven en dilemma's delen. Een bont gezelschap met zo'n 25 vestingbewoners, 'onze' wethouder, gebiedsregisseur en ambtenaren van o.a. verkeer, (groen) onderhoud, handhaving, visie-ontwikkeling. Vestinggouverneur Jan Willem begeleidt de wandeling, soms met zachte dwang om ook de verhalen aan het eind tijd te gunnen. Gelukkig biedt het programma ook ruimte voor spontaniteit.

Wethouder Anneloes van Hunnik vindt de grote opkomst bijzonder, zoveel betrokkenheid. Voor ons best normaal. Bewoners die elkaar aanvullen, of van mening verschillen. Er is nieuwsgierigheid naar elkaar en de achterliggende verhalen.

't Hoekske trapt af met een mobiele fietsenstalling, voorbeeld van meedenken met de gemeenschap: "Als 't Hoekske sluit staat het rek binnen en is de parkeerplek weer beschikbaar".

Het belang van levendige terrassen en historische haven, winkelaanbod en ongewenste leegstand van onze historische panden komt stevig aan bod. Met ideeën voor onbenutte terrassen (foodtruck?) en ontwikkeling van d'n Bol (historische 'visserloods', 'pop-up' stalletjes à la Parijs?).

Wethouder (rechts): "Niets alles kan..."

En met de aanstaande samenwerking van visserijmuseum en hervormde kerk voor gebruik van een stukje kerktuin als theetuin. Bewoners benadrukken het belang van behoud van gemeente-eigendommen voor de gemeenschap. Winst mag geen prioriteit zijn, waarde toevoegen aan de vesting wel.

Wensen groeien tot oplossingen en briljante ingevingen worden gedeeld. Dat gebeurt als mensen met passie, kennis en kunde bijeenkomen. Dan gaat het bruisen en borrelen. En dan blijkt vergroening ook onze gratis airco, kans voor onthaasten van gemotoriseerde verkeer en hulp bij de strijd tegen luizenplak. Verkoeling, langzaam rijden, ontspanning, gezonder groen. Win-win?

Het verkeersvraagstuk is een taaie. We bespreken dilemma's. De plus voor de één is een min voor de ander. Hoe weeg je als gemeente het belang van die ene klagende bewoner af tegen een stille meerderheid? De wethouder geeft toe, dat is niet makkelijk.

Timing en combineren is ook een rode draad. Bijvoorbeeld wanneer de vesting 'opent' voor nieuwe riolering. Logischerwijs te benutten voor herinrichtingen. En alles met respect voor en versterking van de historische uitstraling. Geen simpele puzzel. Maar bewoners en ondernemers denken mee, dragen oplossingen aan. 'Oude' ideeën voegen zich bij nieuwe. Van vestingpaaltjes tot openbare toiletvoorziening. "Misschien is het nu wel de juiste tijd?"

Met oververhitte stappentellers sluiten we af in de katholieke kerk, met een deels somber verhaal. Over een pastoor die doof lijkt voor zijn kerkgangers. Maar ook over kansen om dit mooie monument te behouden voor de gemeenschap.

Misschien ligt daarin een belangrijke boodschap van deze inspirerende middag: samenwerken, dan komen we verder.

De wethouder vertrekt duidelijk geïnspireerd, met de woorden: "niet alles kan, niet alles kan morgen, maar we luisteren goed naar jullie."

VAN POST NAAR ZORG

Op foto: Brigitte Bruinsma

Er ging al geruime tijd een verhaal rond over een mogelijk huurder van het hotel. Alhoewel het nog wachten is op een definitief akkoord van de gemeente, lijkt het er op dat 'Bruit Zorg' die huurder wordt. Zij willen een woongroep in het voormalige postkantoor gaan starten voor mensen met een zorgvraag. "Eigenlijk vooral mensen waar je niets aan merkt maar die ieder op zijn of haar specifieke manier een extra steuntje nodig heeft", aldus Brigitte Bruinsma oprichtster en directeur van het zorgbedrijf achter deze woongroep.

"We streven naar 8 bewoners bij voorkeur afkomstig uit de omgeving van Woudrichem die in een huiselijke sfeer passende en persoonlijke zorg krijgen. Daarnaast komt er een deeltijd inwonende zorgverlener en twee logeerbedden voor familie van de bewoners of om voor korte duur mantelzorgers te ontlasten."

Qua dagbesteding wordt er gedacht aan een bakkerswinkeltje met streekproducten in het gedeelte dat vroeger postkantoor was. Dit als alternatief voor de boerderijwinkel op zorgboerderij Kraaiveld die medio december gaat stoppen. Aan de havenkant zou in de serre kleinschalige daghoreca aangeboden kunnen worden. Kopje koffie of thee. Zoiets. Maar Brigitte heeft ook duidelijk oog voor waar de buurt wel of niet belang bij heeft. Het is dan ook de

bedoeling om op kort termijn de omwonenden uit te nodigen om mee denken over de plannen. Want zien zij een dagbesteding met kleinschalige daghoreca en een broodwinkeltje wel zitten? En misschien zijn er buurtbewoners die interesse hebben om bijvoorbeeld mee te doen als vrijwilliger? "Verder zijn er natuurlijk in principe ook activiteiten van de buurtvereniging mogelijk. Want wij willen voor onze bewoners echt een bruisende leefomgeving creëren in harmonie met de buurt".

Direct omwonenden houden nog even het kruit droog, in afwachting van nadere info. Er lopen verschillende (rechts)zaken tegen de eigenaren. Uit een korte rondgang bleek ons dat het initiatief van Brigitte wellicht als een soort "Woerkummerolie" zou kunnen werken. Indien de eigenaren bereid zouden zijn om oplossingen te realiseren die tegemoedkomen aan de bezwaren van de omwonenden, zou er aan de andere zijde een zekere bereidheid zijn om niet verder te procederen.

REDACTIONEEL

Zonder ons verder als partij op te stellen, lijkt dit eindelijk een kans waar voor iedereen een win/win te behalen is. Een strakke regie van de gemeente is daar bij onmisbaar. Na vijf jaar aanmodderen is dit de kans om te bewijzen dat de Gemeente Altena inmiddels echt volwassen is geworden.

SUCCES DER SPECHTEN

Groene Specht

De Grote Bonte Specht is een algemene vestingbewoner. Manlief is zwart-wit met rode broek en achterhoofd. Man en vrouw roffelen om hun territorium af te bakenen en de liefdesband te bevestigen. Beiden werken samen aan het uithakken van een hol in zacht hout. Ook voedsel komt daar vandaan. Diep peutenen deze spechten in het hout met hun zeer lange, kleverige tong en vangen zo insecten. Als je ze ziet hakken en roffelen vraag je jezelf af of ze er geen hoofdpijn van krijgen. Niet dus, want de specht is een anatomisch wonder. In samenspel zorgen zeer sterke nekspieren en de flexibele botstructuur tussen hoofd en snavel voor genoeg demping. Als ze hongerige jongen hebben, kunnen ze naast

insecten ook jonge vogels doden en consumeren. Ze hakken daar soms zelfs de gemetselde nesten van Huiszwaluwen voor open. De tweede algemene specht hier is de knalgroene, rood-gemutste Groene Specht. Deze specht neemt een hele speciale plek in. Van de 240 spechtsoorten wereldwijd is hij namelijk nagenoeg de enige die niet van boom naar boom hopt, maar juist vrijwel alleen maar op de grond eet, op zoek naar met name mieren. In de vesting struinen ze stilletjes gras en gazon af. Plots hoor je evenwel hun luide, lachende "Kluu-Kluu-Kluu" door de straten schallen. Toen ik op-groeide zag of hoorde je nooit een groene specht. Door het rooien van hoogstamboomgaarden, het gebruik van pesticiden en verzuuring werd het hele rivierengebied ontvolkt. Gelukkig heeft deze fraaie specht ons landschap vanaf de jaren '90 weer herontdekt en geheel bezet. Dit is één van die hoopvolle verhalen die gedeeld moeten worden. Naast wat er allemaal mis is, gaat er ook best veel goed, en ook dat is vaak de uitkomst van beleid, het werk van natuurorganisaties en samenwerking tussen boeren, burgers en buitenlui.

DORDTSE GEVELS

Dordrecht en Woudrichem ontstaan omstreeks het jaar 1000 met kleine nederzettingen op de oeverwal langs de Merwede. De loop van de rivier heeft dan een min of meer vaste vorm aangenomen en achter de oeverwal is voldoende sediment afgezet om te ontginnen tot vruchtbare landbouwgrond. Vanaf die gelijke ontstaansgeschiedenis groeit Dordrecht in enkele eeuwen tot de belangrijkste en oudste stad van Holland. En Woudrichem blijft na een korte bloeiperiode knus en klein zoals we het heden ten dage nog kennen. De invloed van het grote Dordrecht op het kleine Woudrichem is door de ligging aan de rivier en de beperkte onderlinge afstand (22 km.) voor langere tijd aanzienlijk. Eén van de aspecten waar we dat nu nog aan kunnen zien zijn de 'Dordtse gevels' van de monumentale panden aan onze Hoogstraat. Dordrecht kende vanaf het jaar 1584 een sterk metselaarsgilde, en als je vanaf die periode als metselaar een beetje aan de bak wilde

moest je bij dit gilde je examen en meesterproef doen. De meesterproef bestond uit het metselen – door één persoon(!) – van een complete gevel waarvan elk onderdeel exact was omschreven. Het gilde heeft in deze vorm meer dan 200 jaar bestaan, en elke metselaar in de wijde omtrek metselde de voorgevels volgens de traditie van het examenstuk. De Hollandse Renaissance gevels die in de Dordtse stijl zijn uitgevoerd hebben een aantal bijzondere kenmerken. De trapgevels zijn uitgevoerd in metselwerk met horizontale geprofileerde banden en waterlijsten in natuursteen. Boven de vensters zijn half cirkelvormige ontlastingsbogen gemetseld als zware 'wenkbrauwen', en verdeeld over de gevel vinden we sierlijke ornamenten in de vorm van balkankers, natuurstenen kopjes en siermetselwerk van vormstenen. De gevels in Dordtse stijl zien we in alle oude steden in het rivierengebied en gelukkig ook in ons dierbare Woerkum. Hoe mooi kan het zijn!

DE KEERZIJDE VAN DE VISSERIJ

Water, dood en leven zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, ook in onze streek. Eeuwenlang werd er op- en langs het water gewerkt voor de broodwinning, maar dat was zeker niet zonder gevaren. Op zee zijn veel vissers omgekomen door verdrinking en op diverse plaatsen zijn indrukwekkende lijsten van die omgekomen vissers te zien. De rivieren eisten eveneens hun tol van vissers, parlevinkers en schippers, ook in Woerkum. Echter, een "gedenkpunt" daarvan is er niet, maar de trieste gebeurtenissen waren er wel. In mijn familie waren er 2 verdrinkingen te betreuren: de vader van mijn oma (Matthijs Baks) en de broer van opa (Cor Metz).

De oorzaken bleven vaag. Mijn vader vertelde dat Cor Metz was verdrongen tijdens het vissen in Duitsland en dat opa Thijs verdrong met het losgooien van de sleep. Meer was niet bekend.

Totdat ik verrast werd door een bericht uit "De Courant" van 24 oktober 1905, waarin de Tielsche correspondent meldt: "Dinsdagavond kwam de sleepboot 'Johanna' uit Gorcum met een convooi op. Eén der schepen moest in Tiel zijn. Achter het sleepbootje hing een vissersschuitje waarin 4 vissers uit Woudrichem van wie er één even te voren op de sleepboot gegaan was om zich te warmen. Bij het losgooien van de sleeptros bleef deze haken en streek over

het schuitje, waardoor dit omsloeg. De drie vissers geraakten te water. Alle pogingen tot redding werden in het werk gesteld, maar door de zware duisternis zozeer belemmerd, dat slecht één, de 60 jarige Baks, door zijn zoon gegrepen kon worden. Hij verkeerde in een toestand die geneeskundige hulp dringend nodig maakte. Verklonk het geroep der drenkelingen over den donkeren watervlakte. Eén was men op eenige meters genaderd toen hij zich niet langer drijvende kon houden en wegzonk. De andere schijnt dadelijk verdrongen te zijn. De twee overlevenden waren zo versuft door het ontzettend ongeluk, dat zij mij geen-erlei inlichtingen konden verschaffen. De twee omgekomen vissers waren: Matthijs Baks en Jacobus Viveen. De twee geredde vissers: Hendrikus Baks (broer van Matthijs) en zijn zo jarige zoon (ook Matthijs genaamd) werden woensdag per sleepboot "Johanna" te Woudrichem aangebracht".

Een aangrijpend verslag. En zo kwam ik nog meer van dergelijke berichten op het spoor van dramatische gebeurtenissen in Woudrichem met daarin de namen: van Straten, de Joode, Kentie, Borg, Pippeling en nog meer.

Zo ziet U: het roemruchte vissersleven van Woerkum kende ook haar keerzijde, welhaast vergeten.

... Agge dâ mâr wit.

THUIS IN DE VESTING

Arco Bierens en Yolanda Bierens-van den Heuvel met labrador Dex voor hun huis.

Een mooi moment om onze vleugels uit te slaan. Zo omschrijft Arco de situatie ongeveer een jaar geleden. De kinderen uit eerdere huwelijken van hem en Yolanda waren al uitgevlogen of op weg naar buiten. Net toen Landpoortstraat 5 te koop stond, gingen ze samen op zoek naar hun eerste huis: "Wij waren gelijk verliefd op dit huis!". Yolanda kende Woudrichem al heel lang goed. Zij woonde in Gorinchem en werkte daar in haar eigen pedicuresalon. Arco woonde in Breda, maar verlangde steeds meer naar een rustiger leven dicht bij de natuur. Na wat dorpjes bekeken te hebben werd het Woudrichem. De deal was al een jaar geleden rond, maar pas in juli waren ze klaar met de

ontmanteling van hun oude huizen en konden ze er hun intrek nemen. In ieder geval in de weekenden. Het leek een beetje op vakantie; "We kochten een opblaasbaar tweepersoonsmatras en sliepen er soms een nacht op in ons nieuwe huis. We hebben op het terras gezeten en genoten, vooral bij Zus. Wij voelden ons meteen thuis in Woudrichem. Het was gemakkelijk om met mensen te communiceren. Het was een sfeer van leven en laten leven." Er bestond geen twijfel over dat ze een goede beslissing hadden genomen. Nu wonen ze samen met hun zwarte labrador Dex, 6 jaar oud, en katten Misty, 11, en Sieb, 17. Misty heeft de langste reis gemaakt. Ze is een straatkat uit Bonaire die Yolanda daarvandaan meenam. Voor Yolanda is het dubbel een nieuw leven. Ze geniet van een sabbatical: "Ik ben na 25 jaar gestopt met mijn eigen salon. Na zoveel jaren merk je dat het vermoeiend is om uur na uur in dezelfde houding te zitten. Het is tijd voor iets nieuws!". Arco gaat door met zijn baan, die hij omschrijft als "personeel vinden voor lastig invulbare vacatures in managerfunctie". Hij begint met een beeld van een bedrijf te maken. Praat dan met de kandidaten. Hij kan mensen goed lezen en vind het hartstikke leuk. "Ik kan mensen helpen naar de volgende stap in hun carrière en tegelijkertijd een bedrijf vooruit helpen".

Redactie: Ewa Wildmark + Ronald van den Ende + Joyce Zuidam + Leo Sluimer + Arie Metz + Jan Horjus + Jan Willem den Besten

• Fotografie: leden van de redactie
• Tekening Meeuw op Monnik: Ineke Becht

Contact: 06 - 53 20 60 99

Wilt U zich opgeven voor de digitale versie?
info@woudrichemvesting.nl

't Poortaal-archief vind je oa op
www.woudrichemvesting.nl
en www.woerkumshoekske.nl

Uitgave van
Stichting 't Poortaal